

e-novičke

julij–avgust 2009

Spoštovana bralka, cenjeni bralec, pripravili smo letošnje šesto, dvojno številko spletnega časopisa Andragoškega centra Slovenije.

Tokratna številka je vsebinsko bogata; nekaj več prostora smo namenili tudi nekaterim razpisom in zato smo vpeljali novo rubriko *Ne prezrite*. Prijetno branje vam želimo!

VSEBINA

Domače novičke	2-3
Razvoj novih pristopov pri spopolnjevanju andragoških delavcev	2
Velik interes in dober odziv udeležencev na štiri nove module	2
Mednarodno sodelovanje	3-6
Dejavnosti v projektu <i>Svetovanje na delovnem mestu</i>	3
Konferenca <i>Financiranje izobraževanja odraslih za razvoj</i>	3
Obisk študijskega krožka <i>VIVACE</i> na Ptujju	4
<i>Izobraževanja kot dejavnik družbene vključenosti</i> – projekt <i>INCLUD-ED</i>	5
Prispevki z januarske konference v junjski številki LLinE	6
S poti	6-7
<i>Integracija beguncev: globalni konteksti</i> – mednarodna konferenca	6
V pripravi je <i>Poročilo o napredku pri uresničevanju Lizbonske strategije za leto 2009</i>	7
Kotiček je vaš	8-10
Tisoč plati evropskega izobraževanja – www.eurydice.si	8
Uspešni projekti vseživljenjskega učenja pri Turistični zvezi Slovenije	8
Nove pobude ADS po skupščini	9
Protestno pismo Andragoškega društva Slovenije	10
Novice od tu in tam	10-11
Novo spletišče za izmenjavo informacij o izobraževanju v Evropski uniji	10
Ključni podatki o izobraževanju v Evropi	11
Ne prezrite	11-13
Povabilo k sodelovanju v pobudi <i>Evropsko jezikovno priznanje</i>	11
Grundtvigov mednarodni kontaktni seminar	12
Objavljen je <i>Razpis za vpis odraslih v šolskem letu 2009/2010</i>	12
Napovedujemo	13
Obisk švedskih strokovnjakov v Sloveniji	13

Razvoj novih pristopov pri spopolnjevanju andragoških delavcev

Lansko leto smo v krajši študiji, ki smo jo izpeljali med nekaj več kot 500 izobraževalci odraslih, izvedeli, kako so zadovoljni s spopolnjevanjem, ki ga izvaja Andragoški center, hkrati pa smo pridobili osnovne podatke o njihovih izobraževalnih potrebah. Ker smo o tem v Novičkah obširneje pisali, naj danes povemo, da z nalogo nadaljujemo. Lansko leto smo definirali temeljna izhodišča za prenovo koncepta andragoškega spopolnjevanja na ACS, letos pa smo si postavili nova vprašanja, ki nam bodo pomagala oblikovati temeljni model kompetenc andragoških delavcev in kompetenčni okvir andragoškega spopolnjevanja, znotraj katerega bomo zasnovali srednjeročno ponudbo za različne skupine andragoških delavcev. Posebna naloga je tudi oblikovanje ustrezne metodologije kompetenčno zasnovanih programov in opredelitev sosledice srednjeročnih ukrepov, s katerimi bomo lahko izpeljali kurikularno prenovo na Andragoškem centru. Trenutno je intenzivnost dela največja pri opredeljevanju kompetenčnega okvira in modela kompetenc.

V ta namen smo že izvedli dve fokusni skupini, v katerih so sodelovali potencialni uporabniki in izvajalci spopolnjevanja na Andragoškem centru ter strokovnjaki s področja učenja in andragogike. Izpeljali smo tudi vodene intervjuje s skupino organizatorjev izobraževanja o izobraževalnih potrebah, ki so povezane z nalogami njihovega delovnega mesta. Na tej podlagi in na podlagi teorije bomo v nadaljevanju oblikovali na kompetencah zasnovan model andragoškega usposobljenosti, ki nam bo služil kot okvir za razvrščanje različnih vsebin in oblik spopolnjevanja na Andragoškem centru Slovenije. Do konca leta bomo izpeljali tudi vse druge naloge, ki smo si jih v zvezi s tem zastavili.

Podrobneje bomo o izsledkih fokusnih skupin in intervjujev pisali v jesenski številki Novičk, do takrat pa le napoved in povabilo, da so izsledki zelo zanimivi in, da jih je vredno prebrati.

Natalija Žalec (natalija.zalec@acs.si), ACS

Velik interes in dober odziv udeležencev na štiri nove module

V letošnjem letu je Andragoški center Slovenije razpisal šest izvedb štirih modulov, ki smo jih razvili v podporo uvajanja novih *Navodil o prilagajanju izrednega poklicnega in strokovnega izobraževanja* (<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=20088&stevilka=267>):

- Načrtovanje, organizacija in spremljanje izrednega poklicnega in strokovnega izobraževanja,
- Priznavanje predhodno pridobljenega znanja v izrednem poklicnem in strokovnem izobraževanju,
- Osebni izobraževalni načrt za učno skupino v izrednem poklicnem in strokovnem izobraževanju,
- Izvedbeni načrt za učno skupino v izrednem poklicnem in strokovnem izobraževanju.

Lani smo module pilotno izvedli za dve zaključeni skupini, letos smo jih ponudili našemu omrežju izvajalcev srednješolskega poklicnega in strokovnega izobraževanja.

V prvi polovici leta smo načrtovali štiri izvedbe, vendar smo zaradi izredno velikega odziva in zanimanja za module ter aktualnosti vsebin dodatno izpeljali eno izvedbo modula *Načrtovanje, organizacija in spremljanje izrednega poklicnega in strokovnega izobraževanja* (<http://www.acs.si/index.cgi?m=3&id=232>) in dve izvedbi modula *Priznavanje predhodno pridobljenega znanja* (<http://www.acs.si/index.cgi?m=3&id=231>). Tako smo

do poletja uspešno zaključili sedem spopolnjevanj, ki se jih je skupaj udeležilo 132 izobraževalcev odraslih, med njimi ravnatelji, direktorji, učitelji, vodje in organizatorji izobraževanja odraslih ter strokovni delavci iz srednjih šol, ljudskih univerz in zasebnih izobraževalnih organizacij.

Jeseni bomo izpeljali še dve izvedbi modula Izvedbeni načrt za učno skupino v izrednem poklicnem in strokovnem izobraževanju ter eno izvedbo modula Osebni izobraževalni načrt v izrednem poklicnem in strokovnem izobraževanju.

Neda Đorđević (neda.dordevic@acs.si), ACS

MEDNARODNO SODELOVANJE

Dejavnosti v projektu Svetovanje na delovnem mestu

V okviru projekta Leonardo da Vinci – prenos inovacij: *Svetovanje na delovnem mestu (Guidance in the workplace – GM-2)* smo izpeljali usposabljanje za sindikalne zaupnike in svetovalke iz treh svetovalnih

središč za izobraževanje odraslih (Novo mesto, Maribor in Koper). Ti so izvajalci svetovanja na delovnem mestu v treh izbranih podjetjih, v treh regijah. Usposabljanje je obsegalo tri organizirane osemurne delavnice (12. marec, 2. in 9. april 2009) in vodeno samostojno delo. Delavnice so tekle na Andragoškem centru Slovenije.

Cilji usposabljanja so bili:

- seznaniti svetovalce in sindikalne zaupnike s pomenom vseživljenjskega učenja zaposlenih;
- spoznati značilnosti in potrebe po izobraževanju izbrane ciljne skupine (zaposlenih v Sloveniji v izbranih regijah in v izbranih panogah, v katere spadajo izbrana podjetja);
- usposobiti svetovalce in sindikalne zaupnike za različne naloge, ki jih bodo imeli v zvezi z izvajanjem svetovanja za vseživljenjsko učenje na delovnem mestu – v skladu z izdelanim načrtom;
- usposobiti svetovalce in sindikalne zaupnike za načrtovanje in izvajanje spremljanja in evalviranja učinkov svetovanja na delovnem mestu.

Po končanem usposabljanju so udeleženci pripravili načrt izvajanja konkretnih dejavnosti svetovanja za zaposlene (potekale so med majem in avgustom 2009) v treh izbranih podjetjih – Kovinotehna MKI d.o.o., Novo mesto, Geberit Ruše in Rižanski vodovodi Koper.

Mag. Andreja Dobrovoljc (andreja.dobrovoljc@acs.si), ACS

Konferenca Financiranje izobraževanja odraslih za razvoj

V znamenju štiridesete obletnice delovanja Inštituta za mednarodno sodelovanje pri Nemški zvezi ljudskih univerz – dvv international (<http://www.dvv-international.de/>) je bila 23. in 24. junija v Bonnu organizirana mednarodna konferenca o financiranju izobraževanja odraslih. Prvotno naj bi dogodek sledil Šesti mednarodni Unescovi konferenci o izobraževanju odraslih – CONFINTEA VI, vendar je bila slednja predstavljena iz maja na začetek decembra. Organizatorji so nastalo situacijo sprejeli kot izziv, nekoliko spremenili program ter dogodek usmerjali tako, da bodo njegovi rezultati napajali dogajanje na omenjeni CONFINTEA VI.

Uvodni referenti so predstavili svoje videnje o doseganju ciljev, zastavljenih v mednarodnih strateških dokumentih: Hamburški deklaraciji in akcijskem načrtu, ki sta rezultat CONFINTEA V (1997), Dakarskem okviru za delovanje: Izobraževanje za vse – EFA (2000 - 2015) ter Milenijskih razvojnih ciljih – MDG (2000). Bili so si enotni, da je (starih in novih) izzivov več kot dosežkov, in da je ključnega pomena prav problematika zadostnega in učinkovitega financiranja s posebnim poudarkom na njegovi transparentnosti.

V nadaljnjih dveh plenarnih sekcijah so govorniki osvetljevali vidike donosov vlaganja v izobraževanje mladih in odraslih ter izzive, ki jih prinaša globalna finančna in ekonomska kriza. Zadnja sekcija z naslovom Pobude in ovire za financiranje izobraževanja mladih in odraslih je združevala štiri delovne skupine, ki so potekale vzporedno, krajše predstavitve in razprave pa so zadevale različne ravni: mednarodno (EFA, CONFINTEA), evropsko (Evropska unija) in nacionalno; avtorica te novičke sem predstavila primer Slovenije. Zadnja delovna skupina se je ukvarjala s problematiko spremljanja, zastavljanja ciljnih vrednosti ter vrednotenja (financiranja) izobraževanja odraslih za razvoj.

Rezultat konference, ki je že druga v seriji t.i. konferenc BoCAED (Bonn Conferences on Adult Education and Development), je *Bonska deklaracija o financiranju izobraževanja odraslih za razvoj*. Vsebuje priporočila vladam, mednarodnim organizacijam, donatorjem, Evropski uniji in komisiji, predvsem pa apelira na delegacije, ki se bodo udeležile konference CONFINTEA VI, da prevzamejo povsem konkretne odgovornosti na področju izobraževanja odraslih.

Deklaracija in drugo gradivo bo na voljo na konferenčni spletni strani:
http://www.dvv-international.de/index.php?article_id=7&clang=1.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Obisk študijskega krožka VIVACE na Ptuj

Mednarodni projekt *VIVACE*, o katerem smo pisali že v prejšnji številki *e-Novičk*, omogoča izkušnje z jezikovnim učenjem skupinam na obrobju. Več o projektu lahko preberete na spletnih straneh projekta *ALLEGRO* (<http://allegro.acs.si/>) ter njegovega nadaljevanja, projekta *VIVACE* (<http://www.vivaceproject.co.uk/>).

Eden od krožkov deluje v **Sončku na Ptuj**, društvu za cerebralno paralizo, pod vodstvom študentke andragogike *Neje Blagovič*. V juliju me je devet članov krožka prijazno sprejelo medse in udeležil sem se svoje prve 'uradne' ure nemščine. In česa sem se naučil? Znam se predstaviti in povedati, koliko sem star ter od kod prihajam; obvladam ključne besede, kot so hvala, prosim, oprostite; spoznal sem deset osnovnih barv; po novem štejem do trideset; še pozdravov za vsak del dneva sem se naučil. Tudi udeležencem je šlo odlično. Poleg pogovornih osnov nemškega jezika jim učenje v študijskem krožku pomeni kvalitetno preživljanje časa v dnevnom centru ob simpatični mentorici.

Kot pri drugih študijskih krožkih se tudi pri jezikovnih udeleženci sami odločijo, kateri jezik se bodo učili; predlagajo vsebine, ki jih zanimajo. V štirih, v okviru projekta *VIVACE* delujočih krožkih so udeleženci izbrali različne jezike: v že omenjenem **Sončku na Ptuj** in v zavodu **Korak v Kranju** se učijo nemško, v **Kresnički**

v **Lescah** špansko, na **Slovenski filantropiji v Ljubljani** pa se prostovoljke iz več evropskih držav učijo slovensko (in seveda vseh jezikov udeleženk, torej norveščine, portugalsčine, nemščine ter španščine).

Veseli nas, da smo krožke geografsko razpršili. V jesenskih dneh pričakujemo nadaljevanje nekaterih omenjenih krožkov, na novo pa bodo zaživel štirje novi, katerih mentorji so se že usposobili za potrebe projekta.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Izobraževanje kot dejavnik družbene vključenosti – projekt INCLUD-ED

Projekt Izobraževanje kot dejavnik družbene vključenosti (Strategies for inclusion and social cohesion in Europe from education – INCLUD-ED) je mednarodni raziskovalni projekt 6. okvirnega programa, ki ga financirata Evropska komisija in Ministrstvo za šolstvo in šport. Koordinator projekta je španska CREA (Univerza v Barceloni), poleg Andragoškega centra Slovenije (ACS) pa v projektu sodelujejo še partnerji iz Avstrije, Belgije, Cipra, Finske, Madžarske, Italije, Irske, Litve, Malte, Latvije, Romunije in še en partner iz Španije. Projekt se je začel novembra 2006 in traja do oktobra 2011. Več o namenu in vsebini projekta lahko preberete na spletni strani http://www.acs.si/INCLUD_ED.

Trenutno potekajo raziskave v podprojektu 3: Izključevanje in vključevanje v izobraževanje in družbo, družbena struktura v evropski družbi znanja, ki ga vodi ACS:

- V okviru *Delovne naloge 10* smo preučevali, kako izključevanje iz izobraževanja vpliva na različne sektorje družbe, kot, na primer, na zaposlovanje, zdravje, stanovanjski sektor in politično vključenost. Posebno pozornost smo posvečali tistim strategijam, ki omogočajo enakopravno vključevanje ljudi v štiri omenjene sektorje. Ugotovili smo, da imajo ljudje z boljšo stopnjo izobrazbe več možnosti na trgu delovne sile. Prav tako imajo bolj izobraženi ponavadi boljše stanovanjske pogoje. Višja izobrazbena raven tudi pozitivno vpliva na zdravje. Po raziskavah avtorjev Elo in Preston (v Deaton, 2003) vsako dodatno leto izobraževanja zniža smrtnost za 8 odstotkov. Ljudje z višjo izobrazbo so ponavadi bolj politično aktivni, obstajajo tudi izjeme. Po mnenju Evropske komisije izobrazba vpliva na procese demokratizacije, razvoj civilno-družbenih organizacij, človekove pravice in politično stabilnost.
- Delo zaključujemo v sklopu *Delovne naloge 11*, kjer ugotavljamo, kako vključevanje/izključevanje iz izobraževanja vplivata na vključevanje/izključevanje v/iz različnih področij družbe, in sicer s sekundarno analizo obstoječih statističnih podatkov. Ugotavljamo tudi, kje so ti podatki pomanjkljivi in katere statistike še potrebujemo.
- V sklopu *Delovne naloge 12*, ki jo pripravlja dr. Petra Javrh, smo naredili analizo strateških dokumentov Evropske unije ter 20 intervjujev z načrtovalci politik ter strokovnjaki s področja zaposlovanja, zdravja, stanovanjskega sektorja in politične participacije.

Cilj projekta *INCLUD-ED* je doseči družbene spremembe, zlasti izboljšati izobraževalne in družbene strategije. Projekt je vpliven zlasti v Španiji, saj ga mnogo šol upošteva pri svojem delovanju, prav tako ga upoštevajo tudi načrtovalci izobraževalnih strategij.

Dr. Natalija Vrečer (natalija.vrecer@acs.si), ACS

Prispevki z januarske konference v junijski številki LLinE

Kot smo že poročali, je bila januarja letos v Helsinkih konferenca, posvečena evropskemu pogledu na vprašanje vseživljenjskega učenja kot pravice. Zbrani strokovnjaki, izobraževalci, organizatorji izobraževanja, odločujoči v politiki in promotorji smo skušali temo osvetliti s stališča zakonodaje, temeljnih človekovih pravic, kompetenc, znanj za potrebe trga dela, pravic oseb s posebnimi potrebami, predvsem pa dobrih praks na vseh omenjenih področjih, ki naj bi udeležence spodbudile k iskanju novih, izvirnih poti v prihodnost. Konferenco sta organizirali fundacija in mednarodno uredništvo revije *Lifelong Learning in Europe (LLinE)*, ki je v junijski številki nekaj zanimivih prispevkov tudi objavila.

Med objavami je tudi predstavitev slovenskega primera dobre prakse na področju promocije kulture učenja, promocijske kampanje *Zgledi vlečejo (Role models attract : Learning is an adventure that can significantly change anyone's life)*. Prispevek Andragoškega centra Slovenije k promociji vseživljenjskega učenja s pomočjo videa in primerov dobre prakse je bil na konferenci predstavljen v obliki video-delavnice, zato se mi zdi dragoceno, da so prispevku dodali tudi kratko predstavitev vseh video- oziroma MM-publikacij, ki so izšle v okviru promocijske kampanje (str. 94), ter nekaj številskih indikatorjev, ki pričajo o tehtnosti kampanje (*The Role Models Attract campaign in numbers*).

Slavica Borka Kucler (slavica.borka.kucler@acs.si), ACS

S POTI

Integracija beguncev: globalni konteksti – mednarodna konferenca

Na Univerzi Strathclyde v Glasgowu so počastili 20. junij – svetovni dan beguncev tako, da so organizirali begunski teden. V njem se je razvrstilo veliko dogodkov, ki so opozarjali na probleme beguncev, med njimi tudi mednarodna konferenca *Integracija beguncev: globalni konteksti* (11. in 12. junij), ki jo je organizirala dr. *Geraldine Smyth* iz Fakultete za izobraževanje že omenjene univerze ter Institut za višje študije (Institute for Advanced Studies).

Program konference je bil raznolik:

- *Bruce Newbold* iz Kanade je spregovoril o preučevanju zdravstvenih potreb beguncev v Kanadi;
- *Mofe Eju* je predstavila integracijo liberijskih beguncev v Nigeriji;
- *Ninetta Santoro* iz Avstralije je predstavila raziskavo o avstralskih učiteljih staroselcih ter izobraževanje beguncev v njeni domovini;
- avtorica prispevka sem opozorila na to, da je integracija (in izobraževanje kot pomemben del sociokulturne integracije) človekova pravica, ki jo zagotavlja Mednarodni pakt o socialnih, ekonomskih, in kulturnih pravicah iz leta 1966;
- *Kirsten MacAllister* iz Kanade je govorila o kulturnem aktivizmu kot načinu, kako se umetniki zavzemajo za pravice beguncev.

V času konference sem se sestala tudi s *Suki Mills* iz Glasgowa (Bridges Programme), ki je napisala izobraževalni program za iskalce azila. Njihov izobraževalni program je namreč podoben izobraževalnemu programu za migrante, ki ga letos za potrebe Ministrstva za šolstvo in šport pripravlja z *mag. Ester Možina*.

Daljši članek o konferenci si lahko preberete v naslednji številki tiskanih Novičk, ki bodo izšle novembra.

Dr. Natalija Vrečer (natalija.vrecer@acs.si), ACS

V pripravi je Poročilo o napredku pri uresničevanju Lizbonske strategije za leto 2009

Konec junija, še pod okriljem češkega predsedovanja Svetu EU, se je v Pragi na svojem 27. srečanju sestala *Stalna skupina za kazalnike in ciljne vrednosti (SGIB)* pri Evropski komisiji. Uvodoma je profesor Jan Koucky iz Karlove univerze v Pragi predstavil pravkar zaključeno študijo *Who is more equal? Access to Tertiary Education in Europe*. Raziskava temelji na empiričnih podatkih, zbranih z *Evropsko družboslovno raziskavo (European Social Survey) 1-3*, ki vključuje tudi Slovenijo. Zanimiva spoznanja o vplivu dosežene izobrazbe in vrste zaposlitve staršev na dostop študentov do terciarnega izobraževanja so predstavljena v publikaciji, ki je na voljo v knjižnici ACS.

Osrednja tema delovnega sestanka SGIB je bila priprava vsakoletnega Poročila o napredku pri uresničevanju Lizbonskih ciljev na področju izobraževanja in usposabljanja 2009 – Kazalniki in ciljne vrednosti. Obravnavali smo osnutek podrobne strukture poročila, v katerem bodo predstavljeni temeljni in številni izpeljani kazalniki. Že uveljavljenim uvodnim vsebinam (Poročilo o napredku 2008 je objavljeno na spletni strani: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc1522_en.htm) bodo sledili prikazi dosežkov na štirih strateških področjih, ki jih je vpeljal Posodobljeni strateški okvir za evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja do leta 2020:

- uresničevanje vseživljenjskega učenja in mobilnosti,
- izboljševanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja,
- spodbujanje enakosti, socialne kohezije ter dejavnega državljanstva,
- povečevanje inovativnosti in ustvarjalnosti, vključno s podjetništvom, na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja.

Osebjem pristojnega Direktorata za izobraževanje in kulturo pri Evropski komisiji trenutno pripravlja osnutke besedil, člani SGIB jih bomo v poletnih in jesenskih mesecih preverili. Javna objava poročila je načrtovana 18. novembra 2009. Na ACS bomo predvsem podatke, ki zadevajo izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje, uporabili za ustrezno posodobitev informacij, ki jih redno objavljamo v našem spletnem Info-mozaiku (<http://www.acs.si/Info-mozaik>).

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Tisoč plati evropskega izobraževanja – www.eurydice.si

Julija je na svetovnem spletu oživila prenovljena spletna stran Eurydice Slovenija, ki odslej domuje na naslovu <http://www.eurydice.si>.

Prenovljena spletna stran prinaša nove rubrike:

- **Fokus**, v katerem se bomo z naborom različnih virov posvečali izbranim temam s področja izobraževanja in usposabljanja;
- **Nove publikacije**, ki bo sledila aktualnim izdajam publikacij Eurydice omrežja in
- **Reformator**, novice o reformah izobraževalnih sistemov.
-

Na spletni strani Eurydice Slovenija so dostopni tudi opisi slovenskega sistema izobraževanja in povezave do opisov sistemov izobraževanja drugih držav, povzetki o tekočih reformah izobraževalnih sistemov, našli boste tudi povezave do statističnih in terminoloških virov.

Še naprej se bomo na spletišču Eurydice Slovenija trudili in vas zalagali s kratkimi ažurnimi informacijami s področja izobraževanja in usposabljanja v **Eurydice novicah**, ki jih lahko prejimate prek poštne liste. Poleg prijave na poštno listo za novice je odslej mogoča tudi prijava na spremljanje novih vsebin na strani prek RSS kanalov.

Vabimo vas, da pri izgradnji spletišča Eurydice Slovenija dejavno sodelujete! Veseli bomo vaših novic, mnenj, opomb, dopolnil, pa tudi popravkov. Prepričani smo, da spletna stran ni le vizitka, temveč povsem živ organizem, ki vznikne, raste, živi in umre skupaj s skupnostjo, ki se z njo ustvari. Skupaj z vami in za vas, si želimo ustvariti portal, ki bo prispeval k argumentirani javni razpravi o slovenskem izobraževanju.

Tanja Taštanoska (tanja.tastanoska@gov.si), urednica spletne strani Eurydice Slovenija

Uspešni projekti vseživljenjskega učenja pri Turistični zvezi Slovenije

V sredo, 17. junija 2009, se je sešla Komisija za mladino in izobraževanje pri Turistični zvezi Slovenije na zadnji seji v tem šolskem letu, da bi pregledala opravljeno delo na področju projektov vseživljenjskega učenja, namenjenih mladim. Gre za projekte:

- *Turizmu pomaga lastna glava* (vanj se vključujejo osnovnošolci),
- *Več znanja za več turizma* (za srednješolce in študente višjih poklicnih šol),
- *Z igro do prvih turističnih korakov oziroma Turizem in vrtec*.

Mlade želijo pritegniti z vsebinami, pomembnimi za razvoj turizma, ter spodbuditi domiselnost na področju trženja turističnih možnosti. S tem naj bi jih usmerili k razmišljanju o izobraževalnih in zaposlitvenih možnostih v turizmu. S pomočjo skupinskega učenja v krožkih (gre za prostočasne, obšolske dejavnosti), pod vodstvom turističnih mentorjev, mladi odkrivajo tiste posebnosti svojega naravnega okolja in kulturne zgodovine svojega kraja, ki jim ogrevajo domišljijo za oblikovanje izvirnih, privlačnih turističnih izdelkov. Sodelujejo s turističnimi društvi, organizacijami in podjetji v svojem okolju in se tako spotoma seznanjajo s

turističnimi dejavnostmi. Kljub temu delež osnovnošolcev, ki se vpisuje v srednješolske programe s področja turizma, ne presega dveh odstotkov. Poklici v turizmu namreč ne uživajo ugleda in so slabo plačani!

Festival *Turizmu pomaga lastna glava* je bil letos že 22., posvečal pa se je temi *Voda – zdravje, izziv za prihodnost!* Sodelovalo je 83 osnovnih šol s 1.249 učenci in mentorji. Zaključno turistično tržnico je gostil ljubljanski osrednji center Mercator, regijske pa večji centri Mercatorja v območnih središčih. Srednješolci so se udeležili 5. festivala *Več znanja za več turizma*, na temo *Ustvarjajmo doživeto in gostoljubno deželo!* Na sklepni turistični tržnici v Kopru se je predstavilo 37 srednjih šol, šest šol je prejelo zlato priznanje.

Slavica Borka Kulcer (slavica.borka.kulcer@acs.si), ACS

Nove pobude ADS po skupščini

Poročali smo že, da je Andragoško društvo Slovenije (ADS) 14. maja 2009 opravilo letno skupščino, na kateri so člani potrdili dozdanjšnjo usmeritev ADS, dali pa so tudi nove pobude za delo društva.

Po Skupščini se Izvršilni odbor še ni sestal, kar pa ne pomeni, da društvo ni dejavno. Nasprotno, za prvo sejo v novem mandatnem obdobju, ki bo v septembru, pripravlja vodstvo nove pobude in predloge.

Društvo se želi bolje organizirati na področju informativne in publicistične dejavnosti. Ožja skupina je že pripravila načrt za organiziranje tovrstne dejavnosti, ki obsega:

- *informativno dejavnost*: intenziviranje sporočanja po e-pošti; prenova, obogatitev in tekoče urejanje spletnih strani; oblikovanje in urejanje foruma na spletnih straneh; tekoče objavljane vseh pomembnih informacij v e-Novičkah ACS; objavljane besednih in slikovnih informacij v dnevnem in strokovnem revialnem tisku; informiranje javnosti po radiu in televiziji: pošiljanje informacij, sodelovanje v individualnih in skupinskih pogovorih (intervjuji, omizja, razprave); sklicevanje novinarskih konferenc; fotografiranje dogodkov in nastopov članov ADS; obveščanje z dopisi članom, strokovnim in političnim subjektom;
- *publicistično dejavnost*: sourejanje strokovne revije – Andragoška spoznanja; izdajanje publikacij, praviloma v sodelovanju s profesionalnimi ustanovami; e-objave.
- Za realizacijo tega načrta bo potrebno ustanoviti skupino za informiranje (in publicistično dejavnost) ter imenovati uredništvo publikacij. Pomemben član te skupine bo član ADS *Janez Platiše*, ki dobro obvlada potrebne tehnologije za to delo.
-

V preteklem mandatu so mnogi člani društva pogršali družabne dejavnosti, kot so članska družabna srečanja, strokovni izleti in ekskurzije (doma in v zamejstvu), srečanja s člani na različnih območjih Slovenije itn. Takšnih dejavnosti je bilo več v prejšnjih mandatih, ko je društvo vodila *Melita Cimerman*. Zdaj se nam tudi na tem področju obeta poživitev. K njej je veliko pripomogel nekdanji minister za šolstvo in minister za Slovence po svetu, zdaj častni član ADS, *dr. Peter Vencelj*. Do jeseni bo pripravil predlog družabnih srečanj, med prvimi bodo srečanja z zamejskimi Slovenci (npr. v Porabju, v Reziiji in Benečiji itn.). Družabnost bomo povezali s

strokovnimi programi. Izdelali bomo program, ki obeta, da bodo naši stiki v društvu zaživel in doprinesli k odpravi dozdajšnjega primanjkljaja na tem področju.

O teh pobudah bo, kot že rečeno, odločal Izvršilni odbor ADS. Že zdaj pa vabimo zainteresirane člane, da nam sporočijo svoje želje in pripravljenost za sodelovanje na dveh zgoraj navedenih področjih. Potrebujemo vas! Vašo željo po sodelovanju sporočajte *Nataliji Žalec*, tajnici ADS: natalija.zalec@acs.si, tel.: 01 5842 587.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

Protestno pismo Andragoškega društva Slovenije

Andragoško društvo Slovenije je 23. junija 2009 s posebnim pismom opozorilo dr. Sonjo Kump, predsednico Stokovnega sveta za izobraževanje odraslih (SSIO), na to, da gradivi o izvajanju Nacionalnega programa izobraževanja odraslih (NPIO), ki ju je pripravil Sektor za izobraževanje odraslih (Sektor) pri Ministrstvu za šolstvo in šport (MŠŠ), nista bili ustrezno pripravljena za obravnavo. Kljub temu sta bili (poročilo celo pred sprejetjem v SSIO!) poslani v obravnavo Vladi. Letni program izobraževanja odraslih (LPIO) za leto 2009 je bil sprejet na 53. seji SSIO, ki mu je predsedovala podpredsednica mag. Brigita Kuder, ne da bi SSIO poprej obravnaval poročilo o izvajanju NPIO v letu 2008, kar bi sicer zahtevala metodologija priprave takšnih programov.

Na 54. seji SSIO, ki je bila 23. junija, je Sektor sicer preložil poročilo o izvajanju NPIO v letu 2008, vendar je SSIO ugotovil, da je pomanjkljivo, kljub temu pa ga je pogojno (z veliko pripombami in stališči, kako ga je treba pripraviti v naslednjem letu) sprejel.

Andragoško društvo v svojem pismu opozarja na te nepravilnosti in zahteva odgovornost predlagatelja za neustrezno izpeljan postopek sprejemanja LPIO 2009. ADS predlaga:

- Stokovnemu svetu za izobraževanje odraslih pri MŠŠ, da dopolni Poročilo o izvajanju LPIO 2008 v skladu s pripombami Komisije za NPIO;
- Ministrstvu za šolstvo in šport, naj z dopolnjenim poročilom seznaní Vlado RS;
- ministru *dr. Igorju Lukšiču*, da sproži postopek za ugotavljanje in sankcioniranje odgovornosti službe, odgovorne za pripravo poročila o izvajanju LPIO 2008.

Podrobnosti – normativne podlage in utemeljitve – so zapisne v pismu, ki si ga je mogoče ogledati na spletnih straneh ADS: <http://www.andragosko-drustvo.si>.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

NOVICE OD TU IN TAM

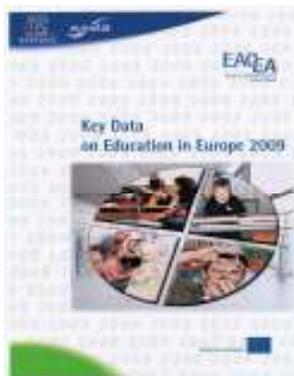
Novo spletišče za izmenjavo informacij o izobraževanju v Evropski uniji

Novo spletišče *Izobraževanje in usposabljanje za razvoj vseživljenjskega učenja (Knowledge System for Lifelong Learning; <http://www.kslll.net/>)* ponuja primerljive informacije o nacionalnih pobudah, politikah in praksah, prednostno za delovni program Komisije Evropske unije *Izobraževanje in usposabljanje 2010*

(http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/izobrazevanje_in_usposabljanje_2010/). Uporaba vam omogoča pregled preteklih dogodkov v okviru t.i. vzajemnega učenja (peer learning) in drugih delovnih skupin.

Ključni podatki o izobraževanju v Evropi

Evropska komisija je 16. julija predstavila poročilo *Ključni podatki o izobraževanju v Evropi 2009 (Key data on education in Europe 2009)*. V njem so prepoznani pozitivni in negativni trendi v izobraževalnih sistemih po Evropi. Dobre novice vključujejo: povišano stopnjo vpisa štiriletnikov v predšolsko izobraževanje, znatno povečanje števila študentov v visokem šolstvu in splošni trend podaljševanja obveznega izobraževanja.

Med največjimi izzivi za evropske izobraževalne sisteme lahko najdemo demografske spremembe, ki se nanašajo tako na zmanjševanje števila otrok v šolah, na povečevanje potreb prebivalstva, da redno osvežuje svoja znanja in spretnosti, ter na množično upokojevanje učiteljev, kar pa za Slovenijo ne velja, saj imamo razmeroma mlade učitelje in ne gre pričakovati tovrstnega deficita. Poročilo navaja, da trend k povečevanju avtonomije šol v Evropi postaja univerzalno pravilo.

Poročilo, ki sta ga v sodelovanju izdala mreža Eurydice in Eurostat, ponuja širok pregled najnovejših trendov v organizaciji in delovanju izobraževalnih sistemov v 31 evropskih državah (državah članicah EU, Islandiji, Lihtenštajnu, Norveški in Turčiji). Temelji na 121 indikatorjih, ki omogočajo vpogled v vse ravni izobraževanja – od predšolskega do visokošolskega. Mreža Eurydice je podatke zbrala ob sodelovanju nacionalnih enot Eurydice, črpala pa je tudi iz podatkov Eurostata ter mednarodnih raziskav s področja izobraževanja PISA in PIRLS.

Poudarke iz poročila *Ključni podatki o izobraževanju v Evropi 2009* lahko preberete na spletni strani: http://www.eurydice.si/images/stories/publikacije/Poudarki_Key_data_on_education_in_Europe_2009.pdf.

Poročilo je v celoti dosegljivo na spletnem naslovu http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/key_data_series/105EN.pdf.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

NE PREZRITE

Povabilo k sodelovanju v pobudi *Evropsko jezikovno priznanje*

CMEPIUS objavlja povabilo k sodelovanju v pobudi *Evropsko jezikovno priznanje*. Cilj te pobude Evropske unije je prispevati k večjemu ozaveščanju o jezikovni raznolikosti v Evropi, spodbujati nove tehnike in metode poučevanja jezikov, njihovo promocijo in širšo uporabo, promovirati primere dobre prakse in spodbujati najširšo javnost k izboljšanju jezikovnih spretnosti.

Slovenija sodeluje v pobudi že od leta 2002. Podeljujejo jo najbolj inovativnim projektom na področju poučevanja in učenja jezikov.

Sodelujejo lahko ustanove ali organizacije s področja izobraževanja in usposabljanja, lokalne skupnosti, delodajalci, različna društva in združenja, ki izvajajo ustrezen projekt.

Rok za prijavo je 30. september 2009.

Podrobne informacije, povabilo k sodelovanju in prijavnico najdete na spletni strani Evropsko jezikovno priznanje (<http://www.cmepius.si/vzu/vse-o-vzu/evropsko-jez-priznanje.aspx>).

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Grundtvig mednarodni kontaktni seminar

CMEPIUS bo med 1. in 4. oktobrom 2009 v Kranjski Gori organiziral mednarodni seminar *Odpravljanje revščine s pomočjo vseživljenjskega učenja*. Namenjen je organizacijam, ki želijo vzpostaviti sodelovanje na področju izobraževanja odraslih v najširšem smislu - formalnem, neformalnem ali priložnostnem.

Tema tokratnega seminarja je pristopanje k reševanju problematike revščine v vseh njenih vidikih kot priprava na Evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti 2010. **Cilj** seminarja je pomagati organizacijam pri spoznavanju ustreznih partnerskih organizacij.

Slovenski udeleženci lahko pridobijo sofinanciranje udeležbe na kontaktnem seminarju. Prijava poteka v dveh korakih:

- **rok za oddajo** prijavnega obrazca za akcijo *Pripravljalni obiski*, ki ga najdete na spletni strani <http://www.cmepius.si/vzu/pripravljalne.aspx>, je **17. avgust 2009** (oz. 9. september 2009, če vsa mesta ne bodo zasedena);
- **rok za oddajo** prijavnega obrazca za kontaktni seminar (obrazec bo v kratkem objavljen na spletni strani seminarja) je **28. avgust 2009** (oz. kasneje, če vsa mesta ne bodo zasedena).

Več informacij najdete na spletni strani kontaktnega seminarja:

<http://www.cmepius.si/dogodki/kontaktne-seminarji-v-sloveniji/grundtvig.aspx>).

Prijave sprejema Urška Slapšak na elektronski naslov: urska.slapsak@cmepius.si (tel.: 01 5864 232).

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Objavljen je Razpis za vpis odraslih v šolskem letu 2009/2010

Organizacije za izobraževanje odraslih v skladu s *Pravilnikom o razpisu za vpis in izvedbi vpisa v izobraževanju odraslih* (<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=199882&stevilka=4185>) in na podlagi soglasij ministrov za šolstvo in šport ter za delo, družino in socialne zadeve objavljajo javni razpis za vpis odraslih v šolskem letu 2009/2010 v izobraževanje po javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle, in sicer v programe:

- za pridobitev izobrazbe (osnovna šola za odrasle, programi nižjega poklicnega izobraževanja, programi srednjega poklicnega izobraževanja, programi srednjega tehniškega oziroma strokovnega izobraževanja, programi poklicno-tehniškega izobraževanja, poklicni tečaji, gimnazijski programi in maturitetni tečaji);

- preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij v skladu s katalogi standardov znanj in spretnosti;
- druge izobraževalne programe za odrasle (Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM, tuji jeziki za odrasle, slovenščina za tujce, Programi usposabljanja za življenjsko uspešnost: UŽU – BIPS, UŽU – MI, UŽU – IP, UŽU – MDM, UŽU – MK, Računalniška pismenost za odrasle, Vzgojni program produkcijska šola).

Prosta vpisna mesta – letos jih je blizu 52.800 – razpisuje 177 organizacij, od tega:

- 95 srednjih šol,
- 35 ljudskih univerz in
- 47 privatnih oziroma drugih organizacij.

Tudi letos so objave natisnjene v posebni publikaciji, ki je od petka, 31. julija 2009, na voljo v organizacijah za izobraževanje odraslih, v območnih službah in uradih za delo Zavoda RS za zaposlovanje ter v lokalnih svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih:

http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/Vpis/Razpis_vpis_odrasli_2009_2010_besedilo.pdf

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

NAPOVEDUJEMO

Obisk švedskih strokovnjakov v Sloveniji

Med 12. in 16. avgustom bomo v Sloveniji gostili 27 strokovnjakov s Švedske. Obisk koordinira *Emma Perme*, generalna sekretarka Zveze ljudskih univerz Slovenije, gostje pa prihajajo iz ustanov, kot so naše ljudske univerze in omenjena zveza. Zanima jih naš šolski sistem, predvsem izobraževanje odraslih, in vidni projekti v praksi slovenskega izobraževanja odraslih.

Švedski strokovnjaki delujejo na področjih formalnega izobraževanja odraslih, sodelujejo v različnih evropskih ter mednarodnih projektih, predvsem v Afriki. Ukvarjajo se z usposabljanjem za delo in kakovostjo izobraževanja; ponujajo programe, ki vključujejo izobraževanje s področij umetnosti, varovanja narave, računalniškega usposabljanja idr.

Obiskali bodo Andragoški center Slovenije (ACS), Andragoški zavod Maribor ter ljudski univerzi na Ptuj in v Kopru; spoznali bodo projekte, s katerimi se ukvarjamo pri nas, časa pa bo tudi za izmenjavo mnenj. Na ACS bomo predstavili center in naše pomembnejše projekte, v Mariboru bodo zvedeli več o programih za mlajše odrasle, na Ptuj o projektu vseživljenjskega učenja, na Primorskem pa o posebnostih dvojezičnega izobraževanja.

Krožno potovanje po Sloveniji – prenočevali bodo v Ljubljani, na Ptuj in v Portorožu – bo priložnost tudi za spoznavanje naše dežele, njenih lokalnih posebnosti ter kulturnih in turističnih znamenitosti. Oglede prestolnice, Postojnske jame, Štajerske in bisera slovenske obale bodo dodatno popestrile pokušine vin in gastronomskih specialitet.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

POSVETI/KONFERENCE

The Knowledge Triangle Shaping the Future of Europe

Trikotnik znanja oblikuje prihodnost Evrope

Gothenburg, Švedska, 31. avgust do 2. september 2009

Program konference, ki jo pripravljajo v okviru švedskega predsedovanja, je objavljen na spletni strani:

http://www.pte-quimicasostenible.org/docum/pb/eventos/AEV852_the_knowledge_triangle_31_agosto.pdf.

Creativity and Innovation in Vocational Training in Europe

(Ustvarjalnost in inovativnost v poklicnem usposabljanju v Evropi)

Rim, Italija, 17. in 18. september 2009

Dodatne informacije o mednarodni konferenci EVBB 2009, katere glavni poudarki so namenjeni razmišljanju in izmenjavi v zvezi z vlogo ustvarjalnosti in inovacij na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja v Evropi, dobite pri Heidi Ripken (tel: +49 7163 930 128, e-naslov: heidi.ripken@cjd.de) ali na spletni strani EVBB: <http://www.evbb.eu/>.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

STEELE, Tom, 1946-

Knowledge is power! : the rise and fall of European popular educational movements, 1848-1939 / Tom Steele. - Bern [etc.] : Peter Lang, 2007. - 315 str. ; 23 cm

THIRD update on adult learning theory / Sharan B. Merriam, editor. - San Francisco : Jossey-Bass, cop. 2008. - 103 str. ; 23 cm. - (New directions for adult and continuing education, ISSN 1052-2891 ; no. 119). Dostopno tudi na: <http://search.ebscohost.com/direct.asp?db=aph&jid=%22NDA%22&scope=site>

Peter Moneti (knjiznica@acs.si), ACS

Knjižnica ACS je za obiskovalce odprta

- v sredo in petek od 10. do 12. ure

- v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Uredniški odbor: mag. Andrej Sotošek, Sonja Klemenčič, mag. Zvonka Pangerc Pahernik in mag. Margerita Zagmajster | Urednica: Nevenka Kocijančič (tel.: 01 5842 595, e-naslov: nevenka.kocijancic@acs.si) | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942

Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

